

Тернопільська обласна державна адміністрація
Тернопільська обласна військова адміністрація
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ

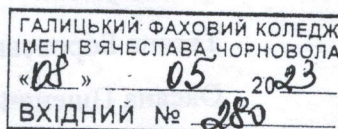
НАКАЗ

від _____ 20 ____ року м. Тернопіль № _____

**Про проведення обласного етапу
Всеукраїнської дитячо-юнацької
військово-патріотичної гри
„Сокіл” („Джура”) серед закладів фахової передвищої,
професійної (професійно-технічної) освіти**

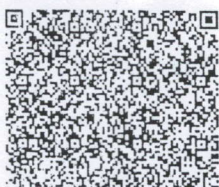
Відповідно до розпоряджень голови Тернопільської обласної військової адміністрації від 28.01.2021 № 60/01.02-01 „Про організацію виконання обласної цільової програми національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2021-2025 роки”, від 27.12.2022 № 932/01.02-01 „Про створення обласного штабу Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри „Сокіл” („Джура”), наказу департаменту освіти і науки Тернопільської обласної військової адміністрації від 28.10.2022 № 110/01-07 „Про проведення у 2022/2023 навчальному році Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри „Сокіл” („Джура”), плану роботи департаменту освіти і науки обласної військової адміністрації, Тернопільського обласного комунального центру туризму, краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді на 2023 рік, з метою удосконалення роботи в області з національно-патріотичного та військово-патріотичного виховання

НАКАЗУЮ:

1. Тернопільському обласному комунальному центру туризму, краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді (директор – Оксана Пшенична):

1) організувати та провести 30 травня 2023 року обласний етап Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри „Сокіл” („Джура”) (далі – Гра) серед роїв старшої вікової групи закладів фахової передвищої,

Департамент освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
№ 66/2.1-06 від 05.05.2023

Сертифікат 248197DDFAB977E5040000025ACF8004DC00004
Підписувач ХОМА ОЛЬГА ЗІНОВІВНА
Дійсний з 16.03.2023 16:51:19 по 15.03.2024 23:59:59

професійної (професійно-технічної) освіти на території Тернопільського вищого професійного училища № 4 імені Михайла Паранюка;

2) забезпечити дотримання законодавства України в умовах правового режиму воєнного стану та в частині запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2;

3) затвердити Регламент обласного етапу Гри серед роїв старшої вікової групи закладів фахової передвищої, професійної (професійно-технічної) освіти (додаток).

2. Директорам закладів фахової передвищої, професійної (професійно-технічної) освіти області забезпечити участь роїв старшої вікової групи у Грі та сприяти їх якійсній підготовці.

3. Директору Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Тернопільській області Лесі Гордійчук забезпечити придбання бланків грамот для нагородження переможців та патронів для стрільби із пневматичної гвинтівки.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника директора — начальника управління загальної середньої, дошкільної, позашкільної, спеціальної освіти та цифрової трансформації департаменту освіти і науки обласної військової адміністрації Ганну Зварич.

Директор департаменту

Ольга ХОМА

Ганна Зварич

Ірина Рудник

Тетяна Боровська

Оксана Пшенична

Віталій Вітер

Додаток

до наказу департаменту
освіти і науки обласної
військової адміністрації
від _____ № _____

РЕГЛАМЕНТ

обласного етапу Всеукраїнської дитячо-юнацької
військово-патріотичної гри „Сокіл” („Джура”) 2023 р.
серед закладів фахової передвищої,
професійної (професійно-технічної) освіти

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра „Сокіл” („Джура”) (далі – Гра) є системною формою позакласної роботи з військово-патріотичного та морально-етичного виховання учнівської молоді, важливим засобом громадянської освіти, формування національно-патріотичної свідомості відповідно до ціннісних орієнтирів Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2020-2025 роки, затвердженої Указом Президента України від 18.05.2019 р. № 286/2019, обласної цільової програми національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2021-2025 роки, спортивно-оздоровчої роботи, прогресивною формою учнівського самоврядування.

Проведення Гри консолідує діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування всіх рівнів, навчальних закладів і громадських організацій щодо вирішення проблем військово-патріотичного виховання підростаючого покоління.

2. МЕТА

виховання громадян-патріотів, захисників державної незалежності та територіальної цілісності України як високоморальних особистостей, які плекають українські традиції, духовні цінності, володіють відповідними знаннями, вміннями та навичками, здатні реалізувати свій потенціал в умовах сучасного суспільства.

3. ЗАВДАННЯ

військово-спортивне та національно-патріотичне виховання української молоді на основі козацьких традицій;

фізичне, соціальне, розумове та духовне виховання української молоді на основі народної педагогіки козацьких морально-світоглядних цінностей;
вивчення історії визвольних змагань та української військової традиції;

формування поваги до видатних історичних постатей та подій через вшанування героїського чину всіх борців за незалежність Української держави;
організація активного дозвілля засобами туризму, краєзнавства, фізкультури і спорту;

популяризація серед молоді туризму і краєзнавства, військово-прикладних видів спорту, українських національних видів єдиноборств;

надання методичної допомоги в самоорганізації дитячих колективів та подальшого впровадження в педагогічну практику учнівського самоврядування;

формування і удосконалення навичок та умінь, необхідних захисникові України.

4. ЧАС І МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ

Обласний етап Гри відбудеться 30 травня 2023 року на базі Тернопільського вищого професійного училища № 4 імені Михайла Паращука. Учасникам прибути до 09 год. за адресою: м.Тернопіль, вул.Галицька, 29.

5. КЕРІВНИЦТВО ГРИ

Загальне керівництво підготовкою та проведенням обласного етапу Гри здійснює Департамент освіти і науки обласної військової адміністрації, Тернопільський обласний комунальний центр туризму, краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді, Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Тернопільській області.

6. ФІНАНСУВАННЯ

Витрати, пов'язані з відрядженням та участю роїв в обласному етапі Гри здійснюються за рахунок організації, що відряджає.

7. УЧАСНИКИ

У змаганнях беруть участь команди (рої), з числа учнівської молоді закладів фахової передвищої, професійної (професійно-технічної) освіти області старшої вікової групи (15-18 років).

Кількісний склад рою – 10 осіб: 8 учнів (не менше 2-х осіб протилежної статі) та 2 керівники.

Керівники призначаються наказом закладу освіти, на яких покладається відповідальність за збереження життя та здоров'я учасників в дорозі та під час проведення Гри.

Для участі в обласному етапі Гри на електронну пошту centr_tur@ukr.net з вказаною темою „Джура, обласний етап” керівники надсилають до 25.05.2023 Іменну заявку на участь рою у змаганнях за формою:

З А Я В К А
на участь в обласному етапі Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної патріотичної гри „Сокіл” („Джура”) серед закладів фахової передвищої, професійної (професійно-технічної) освіти

Просимо допустити до участі в обласному етапі Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри „Сокіл” („Джура”) рій _____
назва рою(команди)

_____
(повна назва закладу освіти)

у такому складі:

№ п/п	прізвище, ім'я учасника	Дата народж., група	Спеціальність	Дозвіл лікаря на участь у Грі (підпис, печатка лікаря)
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				

Керівник рою _____ (П.І.Б. контактний телефон)

Виховник рою _____ (П.І.Б. контактний телефон)

Всього допущено до змагань _____ осіб

Лікар _____ (П.І.Б. лікаря)
М.П. (підпис лікаря) _____
медичного закладу

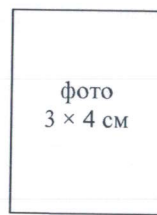
Керівник закладу освіти _____ (П.І.Б.)
М.П. (підпис) _____
закладу освіти

8. ДОКУМЕНТАЦІЯ ТА ТЕРМІНИ ЇЇ ПОДАВАННЯ

На час проведення обласного етапу до мандатної комісії Гри керівники подають наступні документи:

- іменна заявка (оригінал з мокрими печатками та підписом лікаря, а також печаткою керівника закладу освіти;
- учнівські квитки, дійсні на 2022-2023 рр. або довідки з місця навчання на 2022-2023 н.р. за формою нижче. Учніські квитки, виготовлені поліграфічним способом, та довідки з місця навчання, мають бути завірені підписом директора закладу освіти та печаткою, що перекриває фотографію не менше, ніж на третину (фотографія повинна відповідати віку учасника). Також додатково повинна бути завірена печаткою інформація про рік навчання (кожен навчальний рік окремо). Цей документ учасники повинні мати при собі постійно на всіх етапах проведення Гри.
- страхові поліси від нещасних випадків на всіх учасників, дійсні на час проведення змагань. Умови страхування повинні передбачати страховий захист від нещасних випадків, які сталися під час занять спортом.

Довідка з місця навчання

Дана _____, _____ р.н.,
(П.І.Б. учня) (рік народження)

в тому, що він (вона) у 2022–2023 навчальному році навчається в _____, група _____
(назва навчального закладу)

М.П.

Керівник навчального закладу _____ (підпис) _____ (прізвище)

9. ВИДИ ГРИ

- Учасники Гри змагаються у таких видах:
- **Конкурс „Впоряд”** – (стройова підготовка; оцінка зовнішнього вигляду, одностроїв, зорганізованості та якості виконання впорядових наказів; виконання маршової патріотичної пісні+домашнє завдання).
  - **Конкурс „Фізична підготовка”** – змагання з вправи підтягування у висі (юнаки), згинання рук в упорі лежачи (дівчата);
  - **Конкурс „Стрільба”** – змагання зі стрільби з пневматичної гвинтівки по мішені на дистанції 10 метрів.
  - **Конкурс „Неповне розбирання і складання автомата АК-74”.**

- **Конкурс „Відун”** – (інтелектуальні змагання з історії України, доби козаччини, українських військових формувань різних епох, сучасних Збройних Сил України).

- **Конкурс „Рятівник”** - надання першої домедичної допомоги, тактична медицина.

- **Конкурс „Смуга перешкод”** у вигляді туристської смуги перешкод.

9.1. КОНКУРС СТРОЮ І МАРШОВОЇ ПІСНІ „ВПОРЯД”

Конкурс проходить у вигляді демонстрації навичок зі стройової підготовки (впоряду). Оцінювання конкурсу здійснюється відповідно до Муштрового впоряду гри „Сокіл” („Джура”) та Стройового статуту Збройних Сил України.

Мета – перевірити практичні навички всіх учасників рою з муштрового впоряду (стройової підготовки) індивідуально і командно.

Місце проведення: стройовий плац, рівний майданчик з твердою поверхнею (асфальтований, бетонний, дерев’яний) не менше 50 м в довжину і 30 м в ширину.

Час на виконання: загальний час на виконання обов’язкового і творчого завдань – до 8 хв (за перевищення часу рій отримує 10 штрафних балів).

Учасники: весь рій, 8 осіб. У разі відсутності 1 учасника – рій отримує 64 штрафні бали.

Накази подає: старший суддя (для ройового) і ройовий (всі накази для рою).

Система оцінювання: виконання вправ проводиться згідно Муштрового впоряду гри „Джура”. Визначення результатів проводиться з урахуванням допущених помилок кожним учасником рою під час виконання вправ муштрового впоряду. Суддя за кожну помилку ставить 1 штрафний бал. Обов’язково враховуються основні критерії: оцінка зовнішнього вигляду, справність одностроїв, злагодженості рою та якості виконання команд; виконання маршової патріотичної пісні.

При показі творчого завдання судді ставлять «+1» бал за синхронність виконання та кожну якісно виконану комбінацію елементів муштрового впоряду, що не входить в обов’язкове завдання. Таким чином рій може зменшити суму штрафних балів.

Перемагає рій, який у підсумку виконання обов’язкового і творчого завдання набрав найбільшу суму балів. За рівної кількості балів вище місце посідає рій, який отримав менше штрафних балів.

Послідовність виконання. Обов’язкове завдання – це виконання прийомів у складі рою без зброї.

На завершення обов’язкового завдання відбувається проходження рою урочистим кроком із виконанням маршової патріотичної пісні на тематику козацтва, УСС, військ УНР, УПА або сучасних ЗСУ (у межах відведеного часу).

Творче завдання може бути представлене у вигляді злагодженого та чіткого показу комбінацій елементів впоряду у складі рою (можливий музичний супровід (технічно забезпечується учасниками) без зброї або зі зброєю (елементи зі зброєю виконуються відповідно до Стройового статуту ЗС України).

Суддівська колегія: включаються фахівці впоряду гри „Джура” з числа фахівців з військової підготовки та/або військовослужбовців.

Кількість суддів визначається із розрахунку: один суддя на двох учасників рою (наприклад: 8 учасників – 4 судді). Головний суддя обов’язково оцінює дії ройового і хорунжого (прапороносця). Інші судді конкурсу оцінюють дії двох учасників рою.

Місце розташування суддівської колегії: Судді розміщуються посередині стройового плацу (майданчику). Рекомендується щоб рій виходив на місце показу вправ муштрового впоряду з правого боку від суддів.

Рій виконує прийоми в такій послідовності:

- вихід рою і звіт ройового до суддівської колегії;
- шикування в однолаву;
- перешикування рою з однолави в дволаву та навпаки;
- повороти на місці (праворуч, ліворуч, обернись);
- крок на місці;
- перешикування в дворяд;
- проходження рою урочистим ходом з виконанням військового вітання під час руху;
- проходження рою з виконанням маршової патріотичної пісні;
- виконання творчого завдання (в разі готовності).

Порядок виконання

Вихід рою на місце виконання

Рій підходить до вихідного місця. Ройовий подає команду:

„РІЙ, ЗБІРКА! За мною в ДВОРЯД ШИКУЙСЬ!

РІВНЯЙСЬ! СТРУНКО! Ходом – РУШ!”,

Першим рухається ройовий. За ним на дистанції двох кроків іде хорунжий (прапороносець) з прапором (урочисте положення прапору) і весь рій в дворяд (тобто колона по двох).

Після виходу на визначене місце ройовий подає команди, які виконує разом з роєм:

„РІЙ НА МІСЦІ! СТІЙ!

Ліво-(право-) РУЧ!”

Ройовий робить два кроки вперед і повертається ліворуч, щоб бачити весь рій.

Ройовий подає команду:

„РІЙ! До правого РІВНЯЙСЬ! СТРУНКО! Наша назва (рій проголошує назву), наше гасло (рій проголошує гасло)”.

„До середини ГЛЯНЬ!” - ройовий підходить до головного судді конкурсу та доповідає про готовність рою:

„Пане суддя! Рій (назва) до участі в конкурсі Впоряд готовий! Ройовий (називає своє ім'я та прізвище)”. Ройовий крокує навскіс праворуч і стає біля судді зліва.

Суддя подає команду: **„СПОЧИНЬ!”**.

Ройовий дублює команду: **„Спо-ЧИНЬ!”** (стати вільно, послабити в коліні праву або ліву ногу, але не сходити з місця, не послаблювати уваги й не розмовляти; руки вільно опущені вздовж тулуба). Хорунжий самостійно ставить прапор до стопи і випрямляє руку з прапором навскіс вправо.

Ройовий повертається на своє місце і командує:

„Рій! РОЗХІД!”

Шиккування в однолаву

Ройовий підходить до встановленого місця шиккування і подає команду для збору:

„Рій! ЗБІРКА!”. (За цією командою джури бігом збираються до ройового).

Ройовий подає команду: **„Рій, в однолаву – ШИКУЙСЬ!”**.

(Подавши команду, ройовий приймає поставу «струнко» і рукою вказує лінію для шиккування. Як тільки перший член рою став на лінію, то ройовий робить два кроки вперед і повертається ліворуч, щоб бачити весь рій).

Ройовий подає команду: **„До правого РІВНЯЙСЬ!”**.

(За цією командою усі, крім правофлангового прапороносця (хорунжого), повертають голови праворуч (праве вухо вище від лівого, підборіддя трохи підняте) вирівнюючись. Під час вирівнювання джури можуть трохи пересуватися вперед, назад або в той чи інший бік).

Після закінчення вирівнювання рою подається команда: **„СТРУНКО!”**

Ройовий завершує виконання вправи командою: **„Спо-ЧИНЬ!”**.

Повороти на місці (праворуч, ліворуч, обернись)

„Рій!” (всі джури приймають рівну поставу)

Ройовий подає двічі команди (в довільному порядку):

„Право-РУЧ!

Ліво-РУЧ!

Обер-НИСЬ!”

Ройовий подає команди: **„До правого – РІВНЯЙСЬ! СТРУНКО!”**

Ройовий завершує виконання прийому командою: **„Спо-ЧИНЬ!”**.

Перешикування рою з однолави в дволаву та навпаки

Ройовий подає команду: **„Рій, до двох – відлі-ЧИ!”**.

(Відлік починається з правого флангу: кожний джура, (за винятком хорунжого(прапороносця)) швидко повертаючи голову до джури, який стоїть ліворуч від нього, називає свій номер і швидко ставить голову прямо. Крайній лівого флангу голову не повертає, робить крок вперед і доповідає „Відлік завершено” та крокує назад).

Ройовий подає команду: **„Рій, у дволаву – ШИКУЙСЬ!”**.

(За виконавчою командою другі номери, не роблячи відмах руками, роблять лівою ногою крок назад, не приставляючи правої ноги, крок праворуч, щоб стати заду за першими номерами, й приставляють ліву ногу).

Ройовий подає команду: **„Рій, вправо зім-КНИСЬ”**. (За виконавчою командою всі джури, за винятком того, до якого призначене змикання, повертаються в бік змикання, після чого пришвидшеним півкроком підходять на встановлений для зімкненого строю проміжок і в міру підходу самостійно зупиняються та повертаються ліворуч. Ройовий подає команди: **„До правого РІВНЯЙСЬ! СТРУНКО!”**

Ройовий завершує виконання прийому командою: **„Спо-ЧИНЬ!”**.

„Рій. Вліво (за необхідністю визначається кількість кроків, в випадку незазначення робиться проміжок в один крок) **розім-КНИСЬ!”** (За виконавчою командою всі джури, за винятком того, від якого здійснюється розмикання, повертаються в зазначений бік, рівночасно з постановкою ноги повертають голову до фронту строю і йдуть пришвидшеним півкроком, дивлячись через плече на того, хто йде ззаду, і не відриваючись від нього; після зупинки того, хто йде ззаду, кожен робить ще стільки кроків, скільки було зазначено в команді або один крок, й повертається праворуч).

Ройовий подає команду: **„Рій, в однолаву – ШИКУЙСЬ!”**. (За виконавчою командою другі номери роблять лівою ногою крок вліво, не приставляючи правої ноги, з відмахом рук крок вперед й приставляють ліву ногу).

Ройовий подає команди: **„До правого РІВНЯЙСЬ! СТРУНКО!”**

Ройовий завершує виконання прийому командою: **„Спо-ЧИНЬ!”**.

Крок на місці

Ройовий подає команду: **„Рій, До правого РІВНЯЙСЬ! СТРУНКО! На місці ходом-РУШ!”**. (За виконавчою командою всі джури крокують на місці).

Ройовий подає команду: **„Рій – СТІЙ!”**. (За виконавчою командою, що подається під ліву ногу, всі джури приставляють праву ногу і зупиняють крок на місці - зупинка на два кроки).

Ройовий завершує виконання прийому командою: **„Спо-ЧИНЬ!”**

Перешикуння в колону по двох

Ройовий подає команду: „Рій. У дволаву – ШИКУЙСЬ!”

Ройовий подає команду: „Рій, Право-РУЧ! Зім-КНИСЬ!” (За виконавчою командою всі джури, повертаються праворуч, після чого пришевишеним півкроком підходять на встановлену дистанцію шикуння в ряд. Ройовий і хорунжий роблять півкрок навкіс вправо, щоб зайняти місце посередині колон).

Ройовий робить ще крок вперед, повертається обличчям до рою і подає команду: „РІЙ, РІВНЯЙСЬ! СТРУНКО!” Повертається кругом і командує: „Ходом – РУШ!”

Проходження урочистим ходом

з виконанням військового вітання під час руху.

Рій в дворяд знаходиться на вихідній позиції, хорунжий з прапорцем рою стоїть перед роєм в позиції для руху урочистим ходом, ройовий стоїть перед хорунжим.

Ройовий розвертається спиною до рою і подає команду:

„РІЙ, ходом – РУШ!” (Рій починає рух у встановленому напрямку).

При наближенні рою до судді на відстань не менше 20 кроків ройовий подає команду:

„СТРУНКО”. (Рій переходить від похідного кроку на урочистий).

Якщо розміри стройового плацу не достатні для повноцінного проходження урочистим кроком, дозволяється подати команду: „Рій – РІВНЯЙСЬ! СТРУНКО! Урочистим ходом – РУШ!”

При наближенні рою до судді на відстань не менше 10 кроків ройовий повертає голову вправо (в напрямку до судді) і подає команду:

„Рій, вправо – ГЛЯНЬ!”. (За командою ройовий прикладає праву руку до головного убору, хорунжий і права колона рою тримає голову прямо, а ліва колона повертає голову праворуч).

Після проходження рою повз суддей ройовий подає команду:

„Рій – ВІЛЬНО!” (За командою ройовий опускає праву руку, ліва колона рою повертає голову прямо, весь рій з відмахом рук, похідним кроком рухається далі по колу плацу).

Проходження з виконанням маршової пісні

За визначенням ройового він подає команду (під ліву ногу):

„Рій, пісню ЗАСПВАЙ!” (рій починає виконувати маршову пісню).

Після проходження рою повз суддей ройовий подає команду:

„Рій – ВІЛЬНО!” (За командою рій припиняє співати пісню і крокує на вихідну позицію).

Дії хорунжого (прапороносця)

1. Хорунжий відповідає за стан прапору. По можливості він повинен мати одного або двох помічників – підхорунжих, які допомагали б йому проводити належний церемоніал біля прапора. На урочистих заходах хорунжі та підхорунжі повинні мати білі рукавички.

2. Хорунжий завжди повинен тримати прапор лише на почесному місці, піднятим вгору, не спирати його до будь-чого. Неприпустимо, щоб прапор торкався землі чи якихось споруд.

Хорунжий чи підхорунжі не можуть лишати прапор без опіки. Коли прапор не використовується, хорунжий має урочисто згорнути його і сховати до відповідного футляра.

Прапор, тримасмо правою рукою. Всі команди впоряду хорунжий повинен виконувати з належною до прапора пошаною.

3. Основна постава хорунжого з прапором.

По команді „Рій в ...лаву шикуйсь!” хорунжий стає першим зліва від командира в лаву в муштрову (основну) поставу і утримує правою рукою прапор вертикально догори, паралельно до тіла, при цьому кінець древка стоїть біля носка правої ноги. Права рука утримує древко прапора вертикально на висоті „сонячного сплетіння”, лікоть направлений назад.

Також основна постава хорунжого приймається в разі, коли хорунжий стоїть в положенні „Спо-ЧИНЬ!” і лунає від командира звернення в бік всього підрозділу або особисто хорунжого, наприклад „Рій (підрозділ) ...” або „Хорунжий Фалінський...”.

4. Положення „Прапор ВГОРУ”. Команда надається виключно на місці командиром або виконується хорунжим самостійно в разі отриманої команди „РІВНЯЙСЬ!” або перед початком руху.

Хорунжий правою рукою піднімає прапор догори, лівою рукою перехоплює його таким чином, що передпліччя лівої руки було паралельно землі і було на висоті шиї, при цьому долонь повернута в бік фронту. Одночасно права рука перехоплює кінець древка прапора на висоті поясу і встромляємо його до торбинки для древка при поясі або спирає його до поясу. Праву руку тримаємо на древку при поясі, а лівою (зігнутою під прямим кутом між плечем і передпліччям) тримає древко напрямом вверху на висоті шиї.

5. Положення „СТРУНКО” – із положення по команді „Прапор ВГОРУ” прапор схиляється вперед під кутом 30-45° лівою рукою. Постава хорунжого – згідно загальної команди „СТРУНКО”. Команда може виконуватися як на місці, так і в русі.

Після отримання команди „Ходом РУШ!” хорунжий самостійно приймає положення прапора на „СТРУНКО”, якщо не отримує від командира команди „Прапор (стяг, знамено) на-ПЛЕЧЕ”.

6. Положення „Прапор (стяг, знамено) до СТОПИ”

Надається після команд „Прапор на ПЛЕЧЕ”, „Прапор ВГОРУ”, „СТРУНКО”. Виконується хорунжим самостійно – лівою рукою опускається прапор донизу, а права рука перехоплює його і вертикально ставить древо прапора біля носка правої ноги. *Приймається основна постава хорунжого.*

7. Положення „Спо-ЧИНЬ” виконується лише із основної постави хорунжого. Хорунжий випрямляє праву руку навкоси вправо таким чином, щоб прапор верхньою частиною нахилився вперед-вправо (під кутом 30-45°), а основа древо була вперта під носок правої стопи. При цьому права рука повністю випрямлена і полотнище прапора не торкається нікого і нічого.

Із положення „СТРУНКО” хорунжий отримавши команду „Спо-ЧИНЬ” самостійно приймає положення „Прапор до СТОПИ” (під час почутої підготовчої команди) і виконує команду „Спо-ЧИНЬ” (при виконавчій команді).

8. Положення „Прапор (стяг, знамено) на-ПЛЕЧЕ”

Команду надає командир перед вимаршем підрозділу похідним кроком на значні відстані. Команда надається виключно на місці.

Команда виконується у два етапи із основної постави хорунжого:

- 1) спочатку виконується команда „Прапор ВГОРУ”;
- 2) потім лівою рукою перехоплюємо древо прапора зворотним хватом (долонею в бік хорунжого), права рука випрямляється вперед-вниз під кутом 30-45°. Кисть правої руки охоплює кінець древо прапора. Древо опускається і лягає всією довжиною на випрямлену праву руку, яка його трохи огинає своєю поверхнею. Таким чином прапор лежить на правій руці, схиляючись дещо назад. Ліва рука вільно опущена вздовж тіла.

Для переходу з положення „Прапор (стяг, знамено) на-ПЛЕЧЕ” в положення „Прапор ВГОРУ” дії проводяться в зворотному порядку.

9. Перед шикунням (перешикунням) підрозділу для початку руху хорунжий займає своє місце для руху самостійно. Під час руху відстань між хорунжим і командиром не менше двох кроків. Відстань між підрозділом і хорунжим не менше одного кроку.

10. Хорунжий та підхорунжі під час проходження урочистим маршем, голову в бік командування (керівництва) не повертають.

9.2. ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА

Етап складається з виконання вправи з фізичної підготовки всіма членами рою – підтягування на перекладині у висі для юнаків та згинання рук в упорі лежачи для дівчат.

По команді Старшого судді етапу рої наближаються до місця проведення фізичної підготовки. По команді Старшого судді дається команда „старт” на виконання вправи до команди „стоп”. Час на виконання – 1 хвилина.

Суддя-контролер фіксує результат учасника і доповідає Старшому судді етапу (підсумок за кількістю правильно виконаних підтягувань для юнаків та згинання/розгинання рук в упорі лежачи).

Вправа Підтягування на перекладині (юнаки)

Вихідне положення (далі – ВП): вис хватом зверху на прямих руках (руки на ширині плечей), ноги разом (або схрещені). Згинаючи руки, підняти тіло одним рухом до положення „лідборіддя вище перекладини”. Повністю розгинаючи руки, опуститися у ВП не розхитуючись.

Забороняється: відводити ноги назад у ВП, виконувати махові та ривкові рухи тулубом та ногами, згинати ноги у колінах.

Дозволяється: незначне повільне відхилення прямих ніг уперед та тіла від нерухомого положення.

Рахунок оголошується після фіксації ВП і є дозволом на продовження виконання вправи.

Вправа „Згинання і розгинання рук в упорі лежачи” (дівчата)

Учасниця займає положення упору лежачи від гімнастичної лави (якщо надворі – від землі), руки випрямлені на ширині плечей, кистями вперед, тулуб і ноги утворюють пряму лінію, пальці стоп опираються на підлогу. Учасниця згинає руки до кута між плечем і передпліччям, який не повинен перевищувати 90°, та повністю випрямляє їх. Результатом є кількість безпомилкових згинань і розгинань рук за одну спробу протягом 60 секунд. Не дозволяється: міняти пряме положення тіла і ніг, перебувати у вихідному положенні та з зігнутими руками, лягати підлогу (поверхню), розгинати руки почергово, згинати і розгинати руки не з повною амплітудою.

Результат рою з виду „Фізична підготовка” визначається шляхом сумування кількості підтягувань юнаків та згинань і розгинань рук дівчат (усіх членів рою).

За умови рівності результатів пріоритет надається рою, у якому дівчата мають кращий результат.

9.3. ВИД „СТРІЛЬБА” (з пневматичної гвинтівки)

Рої прибувають на стрільбу згідно з графіком.

Заходи безпеки:

Довести правила поведінки зі зброєю:

1. **Я завжди поводжусь зі зброєю як з бойовою зарядженою!**
2. **Я ніколи не направляю зброю на предмет чи істоту, яку не збираюся знищити!**
3. **Я ніколи не тримаю палець на спусковому гачку без потреби! Палець на спусковий гачок кладу лише після того, як прийняв рішення здійснити постріл і зайняв положення для стрільби.**
4. **Я нікому не передаю свою зброю!**
5. **Я не залишаю свою зброю без нагляду!**

6. Я знімаю зброю з запобіжника лише не вогневому рубежі після прийняття рішення про початок стрільби!
7. Я, до початку стрільби, завжди чітко оцінюю напрямок ведення вогню! Переконавшись, що під мій вогонь не потраплять предмети чи істоти, яких я не збираюсь знищити. Оцінюю поле, яке знаходиться перед ціллю і за нею.

Безпека під час проведення стрільби з пневматичної зброї вимагає чіткої організації, високої дисциплінованості всіх учасників стрільби.

Щоб гарантувати безпеку учасникам змагань на місці проведення стрільби **з а б о р о н я є т ь с я:**

Порушувати правила поведження зі зброєю!

Проводити будь які дії без дозволу керівника стрільби!

- підходити до зброї, торкатись її, брати зброю на вогневому рубежі, заряджати зброю без дозволу керівника стрільби;
- прицілюватись в мішені навіть незарядженою зброєю, якщо біля мішеней перебувають люди;
- спрямовувати зброю вбік, або назад, а також у людей, навіть коли вона незаряджена;
- виносити заряджену зброю з лінії вогню;
- залишати на лінії вогню заряджену зброю.

Зброю можна заряджати після команди керівника стрільби „**До бою!**”. Стрільба відкривається за командою „**Вогонь!**” і припиняється після команди „**Припинити вогонь!**”.

Умови проведення стрільби:

- у цьому змаганні одночасно бере участь увесь рій, з них не менше 2 дівчини;
- на вогневому рубежі підготовлено 6 напрямків для стрільби (6 мішеней та 6 пневматичних гвинтівков);
- цілі – круглі спортивні мішені, для стрільби з пневматичних гвинтівков;
- відстань до цілей – 10 метрів;
- діаметр мішені – 125 мм;
- кількість кульок – 5 штук;
- час на стрільбу – 5 хвилин для всієї команди;
- положення для стрільби – лежачи, з упору.

Інтервал часу між командами „**До бою!**” та „**Припинити стрільбу!**” становить 5 хвилин. Учасники змагань доповідають керівнику про завершення стрільби. Якщо команда відстріляється швидше, то стрільба припиняється раніше.

За кількістю вибитих очок визначаються індивідуальні та командні результати. Перемагає та команда, яка набрала найбільшу кількість очок. При однакових результатах вище місце посідає команда, у якій дівчата мають кращий результат.

Умови конкурсу можуть змінюватися у випадку технічних обставин або організаційної необхідності.

9.4. НЕПОВНЕ РОЗБИРАННЯ ТА ЗБИРАННЯ АВТОМАТУ ПІСЛЯ ЙОГО НЕПОВНОГО РОЗБИРАННЯ

Кількість учасників команди – 8.

Обладнання етапу: 4 столи, 4 автомати.

1. Умови виконання неповного розбирання автомату: автомат на столі (колінах), 4 учасників знаходяться біля зброї. За командою „**До розбирання автомату приступити!**” 4 учасників здійснюють неповне розбирання автомату та доповідають „**Готово!**”. Автомат у цей момент має лежати на столі розібраний! Час кожного члена команди фіксується від подачі команди до доповіді учасника.

2. Умови виконання складання автомату після неповного розбирання: за командою „**До складання автомата приступити!**” учасники дотримуючись послідовності, складають автомати та доповідають „**Готово!**”. Автомат у цей момент має лежати на столі зібраний!

Час кожної четвірки рою фіксується від подачі команди 1 учаснику „**До розбирання автомату приступити!**” до доповіді четвертого учасника „**Готово!**”

Визначення результатів.

Результат учасників визначається за часом виконання завдання (з точністю до 0,1 секунди).

Результат рою визначається сумою результатів двох четвірок - усіх (8) учасників.

Місця роїв визначаються за меншим часовим результатом. У випадку однакових результатів у декількох роїв вище місце присуджується рою з результатом кращої четвірки.

Неповне розбирання автомату

Помилки, за які додають 1 секунду до результату учасника:

1. Порушена послідовність розбирання автомата.
2. Перевірка наявності патрона в патроннику проведена при приєднаному магазині.

Складання автомату після неповного розбирання

Помилки, за які додають 1 секунду до результату учасника:

1. Порушена послідовність складання автомата.

2. Не зроблено спуск курка.

3. Запобіжник не встановлено у вихідне положення (закрито).

Примітка. Під час виконання виду учасники не виймають пенал, ДТК-компенсатор.

9.5. „РЯТІВНИК”

Змагання з надання першої домедичної допомоги та елементами рятувальних робіт.

Кількість учасників – 8 осіб, із них не менше 2-х осіб протилежної статі.

Завдання складається із врахуванням вікових компетентностей учасників, викладених у затверджених (грифованих) МОН України Програмах освітніх закладів.

Конкурс складається із двох частин:

1. Теоретичний тур (можливі завдання) – тестові завдання:

принципи надання першої домедичної допомоги травмованого за алгоритмом „MARCH”: М – зупинка масивної кровотечі; А – відновлення прохідності дихальних шляхів; R – дихання (пошук та усунування відкритих поранень грудної клітини); С – оцінка кровообігу; Н – гіпотермія, травма голови; що має знати та вміти той, хто надає допомогу.

2. Практичний тур. (можливе завдання):

Відпрацювання усіма учасниками рою накладання турнікету собі на кінцівку. Увага! Для участі у практичному завданні рою слід мати з собою 4 турнікети.

Виконання завдань практичного туру розпочинається після увімкнення суддею секундоміра.

Оцінювання суддею практичного туру відбувається відповідно до розробленої таблиці штрафів після доповіді рою про готовність або у разі закінчення відведеного часу.

Суддя вказує рою про штраф, секретар заносить результати у протокол.

Враховуються: правильність виконання завдань та час виконання, штрафні бали теоретичного та практичного турів, переведені в час.

Рій, що перевищив ліміт часу, отримує штраф 30 балів.

Переможець визначається за найменшим часом одержаним під час змагань.

При рівності показників перемагає той, хто отримав менше штрафів при виконанні завдань практичного туру, при рівності і цих показників перемагає той, хто отримав менше штрафів при виконанні завдань теоретичного туру.

9.6. „ВІДУН”

Інтелектуальні змагання з історії України та Тернопільщини, доби козаччини, українських військових формувань різних епох, сучасних Збройних Сил України.

У конкурсі беруть участь рої у повному складі (рій – 8 осіб).

Конкурс проводиться у формі вікторини – завдань з історії України різного рівня складності. Оцінювання правильних відповідей: I рівень – 1 бал, II рівень – 2 бали. Для підготовки відповіді рою надається бланк із завданнями та визначений час, протягом якого рій має обговорити питання та внести свій варіант у бланк відповідей.

По завершенню відведеного часу судді збирають бланки. У підготовці питань до гри-вікторини будуть використані навчальні програми з „Історії України”.

Результат рою визначається за сумою набраних балів. За рівної кількості балів вище місце посідає рій, у якого кращий час (який швидше виконаав завдання).

9.7. „ТУРИСТИЧНА СМУГА ПЕРЕШКОД”

Змагання проводяться на дистанції, орієнтовна довжина дистанції 700 м., перепад висот до 100 м.

Етапи розміщені в коридорі, промаркованому обмежувальною стрічкою. Всі етапи на початку та кінці обладнані контрольними лініями.

Старт та фініш суміщені.

Стартовий інтервал близько 10 хв., остаточний інтервал вказується за 1 год. до старту першого рою.

Порядок старту визначається жеребкуванням.

З порядком та умовами проходження, штрафами рої будуть ознайомлені напередодні (не менше ніж за 12 год. до старту). Допускається демонстративне, показове (ознайомлювальне) проходження дистанції. До змагань рої для ознайомлення та тренувань на смугу перешкод не допускаються.

Склад рою 8 осіб, із них не менше 2-х осіб протилежної статі.

Рій прибуває на початок дистанції за 10 хв. до старту.

Рій долає етапи за порядком, визначеним суддівською колегією (СК).

Результат визначається за часом подолання дистанції з урахуванням отриманих штрафів.

Штрафи на дистанції ставляться відповідно до заліку, визначеному СК, вони є еквівалентними часу (напр. 1 бал. = 30 сек.)

Вище місце займають рої з меншим часовим результатом (час проходження дистанції + часовий еквівалент технічних штрафів). При рівності часових результатів вище місце займає рій з меншим технічним штрафом. Інші варіанти будуть визначені СК напередодні.

Категорично забороняється перебування керівників або представників рою в межах дистанції, що позначена обмежувальною стрічкою. У разі порушення цього правила, рій буде дискваліфіковано.

Можливі етапи:

- М'ячик.

- Ліани
- Подолання заболоченої місцевості по жердинах.
- Рух по-пластунськи ділянкою з обмеженою висотою („підлаз”).
- Метання гранати в ціль
- Закритий етап

Опис перешкод та етапів.

1. **„Маятник (вертикальний)”**. Довжина зони перешкоди – 4-5 м. Команда повинна за допомогою маятника (вертикальної мотузки) подолати етап. Торкання рельєфу в зоні перешкоди штрафується. При подоланні етапу суддя подає мотузку першому учаснику, далі учасники передають мотузку одні одному.

Штрафи:

- заступ за обмежувальну лінію – 1 б.
- заступ за контрольну лінію – 1 б.
- падіння – 3 б.
- рух поза обмежувальною лінією – 10 б.

2. **„Переправа по ліанах”**. Довжина етапу – до 15 м. Учасник долає етап ногами по нижній поручневій мотузці, тримаючись руками за „ліани”, що звисають з верхньої поручневої мотузки. При зриві з поручнів учасник продовжує рух з місця падіння.

Штрафи:

- заступ за контрольну лінію – 1 б;
- торкання землі однією кінцівкою – 1 б;
- торкання верхньої мотузки (карабіна) – 1 б;
- пропуск „ліани” - 1 б;
- падіння (зрив обох ніг з торканням до землі) – 3 б;
- два учасники на ділянці перешкоди – 3 б.

3. **„Подолання заболоченої місцевості за допомогою жердин”**. Жердини надаються суддівською колегією. Команда долає етап по жердинах, які учасники вкладають на лаги. Кількість жердин – 2 (або 4).

Штрафи:

- заступ за обмежувальну лінію – 1 б.
- заступ за контрольну лінію – 1 б.
- рух поза обмежувальною лінією – 10 б.
- невірний рух по жердинах (перестрибування з опори на опору) – 3 б.
- торкання рельєфу ногою, рукою (якщо інша нога знаходиться на жердині, лазі) – 1 б.
- падіння (падіння учасника під час руху по жердинах, опора двома ногами, руками на рельєф, або однією ногою, якщо інша нога знаходиться у повітрі, навантаження двома ногами жердини, яка впала з однієї або двох лаг) – 3 б.
- невірне застосування жердини (учасник спирається жердиною у «болото» в рамках етапу) – 3 б.

4. **„Рух по-пластунськи через коридор з обмеженою висотою” (підлаз)**. Команда повинна по-пластунськи подолати ділянку даного етапу. Висота

обмежувальної стрічки, під якою команда долає етап по-пластунськи, – 0,3-0,5 м.

Штрафи:

- торкання верхньої обмежувальної стрічки – 1 б.
- заступ за обмежувальну лінію – 1 б.
- заступ за контрольну лінію – 1 б.
- рух за обмежувальною лінією – 10 б.

5. **„Метання гранати в ціль”**. Учасник отримує гранату. Підходить до контрольної лінії етапу. Виконує метання в окоп діаметром 1 м, який знаходиться на відстані 10 м. Кожен учасник має 1 спробу. За вдалу спробу учаснику нараховується 1 бонусний бал, який в підсумку знейтралізовує 1 штрафний бал. Якщо команда не має штрафних балів, то від часу подолання дистанції віднімається по 30 сек за кожен зароблений бонусний бал. Метання виконується способом із-за спини через плече. Етап обладнаний обмежувальним коридором і контрольною лінією. Кожен учасник повинен взяти участь в роботі на етапі.

Влученням вважається зіткнення гранати з поверхнею землі в зазначеній зоні, якщо воно було першим.

Штрафи:

- заступ за контрольну лінію - 1 б,
- порушення умов - 10 б.

6. **Закритий етап**. Умови оголошуються за годину до початку старту виду.

10. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ

10.1. Оцінювання у конкурсах здійснюється в балах та за часом проходження. Призові місця та рейтинг місць роїв визначаються за найбільшою сумою балів або за найменшим часом проходження. Серед роїв, що посіли однакове рейтингове місце, переможець визначається за кількістю перших місць. Рої, які не взяли участі у одному із видів програми, посідають останнє місце в рейтингу.

10.2. За порушення заходів безпеки та дисципліни Гри на рій, за рішенням суддівської колегії, накладаються штрафні санкції, включаючи дискваліфікацію рою.

11. НАГОРОДЖЕННЯ ПЕРЕМОЖЦІВ

11.1. Рої, які посіли I, II, III місця у конкурсній програмі Гри, нагороджуються грамотами.

11.2. Рої та їхні керівники, які посіли I, II, III місця у загальному заліку, нагороджуються грамотами департаменту освіти і науки обласної військової адміністрації.